

UNIwersytet Jagielloński
COLLEGIUM MEDICUM
W KRAKOWIE

Wydział Lekarski

Kraków, dn. 16 sierpnia 2024 r.

**Recenzja rozprawy doktorskiej mgr Łukasza Suprewicza
pt. „Immunoprotekcyjne właściwości ludzkiej gelsoliny osoczowej w
zakażeniach grzybiczych”**

Promotor: **prof. dr hab. n. med. Robert Bucki**

Promotor pomocniczy: **dr hab. n. med. Ewelina Piktel**

Przedmiotem rozprawy doktorskiej mgr Łukasza Suprewicza jest ocena wpływu ludzkiej gelsoliny osoczowej na wrodzoną odpowiedź immunologiczną. Gelsolina dzięki swoim właściwościom immunomodulującym i przeciwzapalnym, może odgrywać kluczową rolę w ograniczaniu uszkodzeń tkanek spowodowanych przez nadmierną odpowiedź immunologiczną, typową dla ciężkich przypadków COVID-19 oraz zakażeń *Candida auris*. W ramach rozprawy doktorskiej zbadano mechanizm działania gelsoliny na poziomie molekularnym oraz jej właściwości przeciwzapalne w stosunku do neutrofilów i komórek śródbłonna, a także protekcyjne działanie w stosunku do komórek tworzących barierę krew-mózg poddanych działaniu białka S1 wirusa SARS-CoV-2.

Z uwagi na narastający problem zakażeń grzybiczych, szczególnie tych spowodowanych przez lekooporny gatunek *Candida auris*, który charakteryzuje się zdolnością do unikania odpowiedzi immunologicznej, a także w kontekście pandemii COVID-19, w czasie której odnotowano wzrost zakażeń grzybiczych, podjęty temat pracy doktorskiej jest aktualny i bardzo istotny. W obliczu nowych wyzwań terapeutycznych, które stanowią ważne zadania dla zdrowia publicznego, istnieje potrzeba opracowania nowych, skutecznych terapii przeciwgrzybiczych i przeciwwirusowych. Przedłożona do recenzji rozprawa doktorska stanowi oryginalne rozwiązanie problemu naukowego i wnosi istotny wkład w to zagadnienie. Przedstawione w pracy badania wpisują się w tematykę z dziedziny nauk medycznych i nauk o zdrowiu.

CHARAKTERYSTYKA FORMALNA ROZPRAWY DOKTORSKIEJ

Rozprawa doktorska mgr Łukasza Suprewicza stanowi spójny tematycznie cykl trzech publikacji, na który składają się jedna praca przeglądowa i dwie prace oryginalne, o łącznej wartości Impact Factor równej 15,9 oraz łącznej liczbie punktów MEiN wynoszącej 340.

Wykaz prac stanowiących cykl do rozprawy doktorskiej:

UNIwersytet Jagielloński
COLLEGIUM MEDICUM
W KRAKOWIE

Wydział Lekarski

Praca przeglądowa

- Publikacja nr 1

Suprewicz, Ł., Fiedoruk, K., Czarnowska, A., Sadowski, M., Strzelecka, A., Galie, P.A., Janmey, P.A., Kułakowska, A., Bucki, R. Blood-brain barrier function in response to SARS-CoV-2 and its spike protein. *Neurologia i Neurochirurgia Polska*, 2023: 57, 1, s. 14-25. DOI: 0.5603/PJNNS.a2023.0014; IF: 2,9 MEiN: 140 pkt.

Prace oryginalne

- Publikacja nr 2

Suprewicz, Ł., Skłodowski, K., Walewska, A., Deptuła, P., Sadzyńska, A., Eljaszewicz, A., Moniuszko, M., Janmey, P.A., Bucki, R. Plasma Gelsolin Enhances Phagocytosis of *Candida auris* by Human Neutrophils through Scavenger Receptor Class B. *Microbiology Spectrum*, 2023: 11, 2, 13 pp. DOI: 10.1128/spectrum.04082-22; IF: 3,7 MEiN: 100 pkt.

- Publikacja nr 3

Suprewicz, Ł., Tran, K.A., Piktel, E., Fiedoruk, K., Janmey, P.A., Galie, P.A., Bucki, R. Recombinant human plasma gelsolin reverses increased permeability of the blood–brain barrier induced by the spike protein of the SARS-CoV-2 virus. *Journal of Neuroinflammation*, 2022: 19, 16 pp. DOI: 10.1186/s12974-022-02642-4; IF: 9,3 MEiN: 100 pkt.

Analiza charakteru udziału Doktoranta w prace wchodzące w skład cyku, przeprowadzona na podstawie dołączonych oświadczeń Autora rozprawy doktorskiej, wskazuje na Jego znaczący udział w ich przygotowaniu. Doktorant był zaangażowany m.in. w współtworzenie koncepcji prac, zebranie i przegląd piśmiennictwa, przeprowadzenie części eksperymentalnej, analizę, interpretację i graficzną prezentację danych oraz redakcję manuskryptów.

Przedłożona do recenzji rozprawa doktorska liczy 112 stron i składa się z następujących części: spisu treści, wykazu publikacji wchodzących w skład cyklu, wykazu skrótów, wprowadzenia, omówienia prac składających się na rozprawę doktorską, wyników, wniosków, piśmiennictwa, trzech publikacji stanowiących cykl, streszczenia w języku polskim i angielskim, oświadczenia autora, oświadczeń współautorów, uchwały Komisji Bioetycznej oraz dodatkowo wykazu dorobku naukowego Doktoranta. Rozprawa doktorska napisana jest poprawnym językiem polskim, bez istotnych błędów stylistycznych, czy interpunkcyjnych.

CHARAKTERYSTYKA MERYTORYCZNA ROZPRAWY DOKTORSKIEJ

Wprowadzenie do pracy liczące 10 stron przygotowane zostało w oparciu o obszerne przedstawienie literatury przedmiotu (84 pozycje piśmiennictwa głównie z ostatnich 10 lat).

Katedra Mikrobiologii

31-121 Kraków, ul. Czysta 18, tel. +48 12 633 25 67, faks +48 12 423 39 24

www.km.cm-uj.krakow.pl

UNIwersytet Jagielloński
COLLEGIUM MEDICUM
W KRAKOWIE

Wydział Lekarski

W ramach wprowadzenia Doktorant scharakteryzował gelsolinę osoczną, omówił potencjał diagnostyczny hipogelsolinemii, przedstawił wyzwania i perspektywy w zwalczaniu zakażeń grzybiczych, scharakteryzował gatunek *Candida auris*, opisał zakażenia grzybicze w przebiegu COVID-19, przybliżył możliwości wykorzystania gelsoliny osoczowej w praktyce klinicznej w tym w pozaszpitalnym zapaleniu płuc oraz leczeniu ciężkiego zapalenia płuc wywołanego przez COVID-19. Wprowadzenie zostało wzbogacone ryciną prezentującą różnorodne funkcje gelsoliny osoczowej w organizmie człowieka oraz tabelą przedstawiającą jednostki chorobowe, w których dochodzi do hipogelsolinemii i zmian stężenia we krwi innych markerów chorobowych. Analiza wstępu i cytowanego piśmiennictwa wskazuje na bardzo dobrą i ugruntowaną wiedzę Doktoranta.

W świetle przedstawionych we wprowadzeniu do pracy problemów, Doktorant postawił sobie za **cel główny** zbadanie funkcji, jaką pełni pGSN w nieswoistej odpowiedzi immunologicznej podczas zakażeń grzybiczych. W związku z pandemią COVID-19 i związanego z nią silnego, ogólnoustrojowego procesu zapalnego oraz zauważalnego wzrostu zakażeń grzybiczych w obrębie OUN **dodatkowym celem była** ocena roli pGSN jako potencjalnego czynnika przeciwzapalnego w odpowiedzi na uszkodzenie komórek endotelialnych tworzących barierę krew-mózg wywołane przez białko S1 wirusa SARS-CoV-2. Uwzględniając powyższe, sformułowano **trzy cele szczegółowe** zakładające: (1) ocenę wpływu pGSN na procesy fagocytozy oraz generowanie zewnątrzkomórkowych pułapek neutrofilowych (NET) w odpowiedzi na obecność drożdżaków; (2) identyfikację molekularnych mechanizmów przeciwzapalnego działania pGSN w stosunku do neutrofilów i komórek śródbłonna poddanych działaniu mediatorów zapalnych; (3) ocenę przeciwzapalnego działania pGSN z wykorzystaniem modeli 2D oraz 3D bariery krew-mózg w odpowiedzi na działanie białka S wirusa SARS-CoV-2.

Rozdział **materiały i metody badawcze** liczy 5 stron i przedstawia skrótowe omówienie materiałów i metod wykorzystanych w ramach dwóch prac oryginalnych wchodzących w skład cyklu. Szczegółowy opis metodyki badań w zastosowanych modelach eksperymentalnych został zawarty w dołączonych do rozprawy publikacjach i wskazuje na duży warsztat naukowy Doktoranta. Skrótowe przedstawienie tego rozdziału w recenzowanej rozprawie doktorskiej w mojej ocenie jest przejrzyste i wystarczające.

Rozdział **wyniki** liczy 6 stron i jest skrótowym omówieniem wyników badań opisanych w dwóch pracach oryginalnych wchodzących w skład cyklu. Rozdział ten podzielono na

UNIwersytet Jagielloński
COLLEGIUM MEDICUM
W KRAKOWIE

Wydział Lekarski

podrozdziały wskazując na konkretne wyniki działania gelsoliny na badane komórki, w tym: (1) pGSN nasila fagocytozę i wewnątrzkomórkowe zabijanie komórek *C. auris* przez ludzkie neutrofile; (2) pGSN hamuje wydzielanie NETów przez neutrofile; (3) pGSN zmniejsza proces zapalny wywołany przez *C. auris*; (4) receptory klasy B typu „scavenger” jako cel dla pGSN na ludzkich neutrofilach; (5) pGSN hamuje wzrost przepuszczalności BBB indukowany przez białko S1 SARS-CoV-2; (6) pGSN odwraca hamowanie migracji komórek hCMEC/D3 wywołane przez białko S1; (7) pGSN redukuje sekrecję cytokin prozapalnych wywołaną przez białko S1 SARS-CoV-2 na wczesnym etapie stymulacji komórek; (8) pGSN zapobiega inhibicji ekspresji białek tworzących ścisłe połączenia międzykomórkowe wywoływanej przez białko S1 SARS-CoV-2; (9) pGSN ogranicza aktywację NF-κB wyzwalaną przez białko S1 w komórkach śródbłonna. Zastosowane tytuły podrozdziałów w zakresie edycji nie są typowym układem dla podobnych opracowań.

W rozdziale wyniki nie zamieszczono omawianych rycin. Ryciny zostały zacytowane w tekście rozdziału, natomiast czytający jest odsyłany do dołączonych w kolejnej części rozprawy publikacji. W tak przedstawionym opracowaniu istnieje pewna trudność w analizie i poszukiwaniu wskazanych rycin. Jednakże zabieg ten umożliwia skrótowe i zwarte omówienie wyników, szczególnie w sytuacji bardzo licznych i złożonych rycin zawartych w publikacjach wchodzących w skład cyklu, i z tego względu wydaje się ciekawym rozwiązaniem w tego typu opracowaniach.

Przedłożona do oceny rozprawa doktorska nie zawiera rozdziału **dyskusja**, którego w mojej ocenie brakuje. Rozdział, ten mimo zamieszczonych prac oryginalnych, które zawierają dyskusje wyników w nich opisanych, byłby cennym dodatkiem do rozprawy doktorskiej, przedstawiając pełne omówienia uzyskanych wyników w świetle aktualnego piśmiennictwa.

Dysertację doktorską kończy rozdział prezentujący cztery **wnioski** wyciągnięte na podstawie przeprowadzonych analiz: (1) Gelsolina osoczowa wykazuje działanie immunomodulujące wobec ludzkich neutrofilów - pobudza fagocytozę i hamuje NETozę; (2) Pobudzanie fagocytozy w ludzkich neutrofilach zależy od stymulowanego przez gelsolinę osoczną wzrostu ekspresji receptorów „scavengerowych” klasy B; (3) Gelsolina osoczowa zmniejsza wydzielanie cytokin i chemokin prozapalnych przez ludzkie neutrofile w odpowiedzi na *Candida auris*; (4) Gelsolina osoczowa ogranicza zwiększoną przepuszczalność bariery krew-mózg indukowaną przez białko S1 poprzez zmniejszenie wydzielania cytokin prozapalnych, hamowanie aktywacji czynnika transkrypcji NF-κB, zmniejszenie degradacji białek tworzących ścisłe połączenia

UNIwersYTET JAGIELLOŃSKI
COLLEGIUM MEDICUM
W KRAKOWIE

Wydział Lekarski

międzykomórkowe oraz stymulację migracji komórek. Wnioski zostały wyciągnięte w sposób zwięzły i poprawny, wskazując na dojrzałość naukową Doktoranta.

Podsumowując Mgr Łukasz Suprewicz zrealizował wszystkie założone cele badawcze, uzyskując wyniki o ogromnym znaczeniu naukowym i praktycznym. Wyniki badań wskazały po raz pierwszy, że gelsolina osoczowa wykazuje działanie immunomodulujące stymulując ekspresję receptorów „scavengerowych” typu I klasy B na powierzchni ludzkich neutrofilów, co skutkuje pobudzeniem fagocytozy. Ponadto zaobserwowano, że pGSN zmniejsza stan zapalny, hamując wydzielanie cytokin i chemokin o działaniu prozapalnym, ograniczając wytwarzanie zewnątrzkomórkowych pułapek neutrofilowych, a także zmniejszając zwiększoną przepuszczalność bariery krew-mózg, wywołaną przez białko S1 wirusa SARS-CoV-2. Otrzymane wyniki wskazują na nowy molekularny mechanizm działania gelsoliny i podkreślają jej potencjalne zastosowanie w opracowaniu nowych metod terapii przeciwwirusowych i przeciwgrzybiczych. Obserwacje te są szczególnie ważne w dobie narastających problemów z zakażeniami grzybami lekoopornymi *C. auris*, czy nowymi wirusami o potencjale pandemicznym.

Biorąc pod uwagę powyższe, stwierdzam że, rozprawa doktorska mgr Łukasza Suprewicza spełnia warunki określone w art. 187 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz.U. z 2023 poz. 742) i na tej podstawie wnioskuję do Senatu Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku o dopuszczenie Pana mgr Łukasza Suprewicza do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

Jednocześnie, z uwagi na wysokie walory naukowe i aplikacyjne pracy, wagę podjętego tematu oraz fakt, iż wyniki rozprawy doktorskiej zostały opublikowane w czasopiśmie zagranicznych o wysokim współczynniku oddziaływania, składam wniosek do Senatu Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku o wyróżnienie przedłożonej do recenzji rozprawy.

Prof. dr hab. n. med. Monika Brzychczy-Włoch

Katedra Mikrobiologii

31-121 Kraków, ul. Czysta 18, tel. +48 12 633 25 67, faks +48 12 423 39 24

www.km.cm-uj.krakow.pl